

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z wniosku J. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

o wysokość emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 kwietnia 2012 r.,

zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 24 stycznia 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 16 marca 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawczynie J. I. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 grudnia 2010 r. oddalającego odwołanie wnioskodawczynie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 października 2009 r. odmawiającej J. I. przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego.

Wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawczynie zaskarżyła skargą kasacyjną. Wartość przedmiotu zaskarżenia określono na kwotę 19.200 zł.

Sąd Apelacyjny wezwał pełnomocnika wnioskodawczynie do podania sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia podanego w skardze kasacyjnej.

W piśmie z dnia 19 sierpnia 2011 r. pełnomocnik wnioskodawczynie podała, że wartość przedmiotu zaskarżenia określona na kwotę 19.200 zł stanowi różnicę pomiędzy wartością należnego świadczenia w stosunku rocznym, która powinna wynosić 29.413,56 zł a wartością pobieranego przez wnioskodawczynię świadczenia w stosunku rocznym, która stosownie do przepisu art. 22 k.p.c. wynosi 10.213,56 zł.

Sąd Apelacyjny ponownie wezwał pełnomocnika wnioskodawczynie do szczegółowego sposobu wyliczenia należnego świadczenia wnioskodawczynie w stosunku rocznym na kwotę 29.413,56 zł.

Sąd Apelacyjny jednocześnie wezwał pełnomocnika organu rentowego do ustosunkowania się do pisma pełnomocnika wnioskodawczynie z dnia 19 sierpnia 2011 r. co do wskazanej w nim wysokości świadczenia wnioskodawczynie w razie uwzględnienia jej roszczenia (określonej na kwotę 29.413,56 zł).

Wykonując wezwanie Sądu pełnomocnik wnioskodawczynie wskazał, że kwota 29.413,56 zł stanowi różnicę należnego wnioskodawczynie świadczenia za okres jednego roku. Świadczenie emerytalne wnioskodawczynie powinno wynosić miesięcznie 2.451,13 zł. Różnica pomiędzy świadczeniem należnym wnioskodawczynie (2.451,13 zł) a otrzymywanym (851,13 zł) to kwota 1.600 zł na którą składa się: dodatek z tytułu pracy ponad normę tj. 200-300%, z tytułu premii regulaminowej oraz trzynastej pensji.

Organ rentowy odpowiadając na wezwanie Sądu stwierdził, że sposób wyliczenia podstawy do obliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia powinien być wyjaśniony w trybie art. 25 § 1 k.p.c.

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2011 r. Sąd Apelacyjny: zarządził, na podstawie art. 25 § 1 k.p.c., sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia, określonego przez wnioskodawczynię na kwotę 19.200 zł (pkt I.); wezwał pełnomocnika wnioskodawczynie do wskazania sposobu ustalenia wysokości emerytury na kwotę 2.451,13 zł miesięcznie przez: 1. podanie podstawy wymiaru emerytury oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wyliczonych według zasad określonych w art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.); 2. zwrócił się do organu rentowego o ustosunkowanie się

do wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia dokonanego przez wnioskodawczynię (pkt II.).

Pełnomocnik wnioskodawczyni – wykonując wezwanie Sądu – wskazała, że na wysokość emerytury wnioskodawczyni określoną na kwotę 2.451,13 zł składa się faktycznie otrzymywane przez wnioskodawczynię świadczenie emerytalne w kwocie 851,13 zł oraz pozostała kwota 1.600 zł na którą składa się: dodatek z tytułu pracy ponad normę tj. 200-300% normy, którą wnioskodawczym wyrabiała oraz dodatek z tytułu premii regulaminowej oraz trzynastej pensji. Wskazano, że w kwocie 1.600 zł zawarto wynagrodzenie wnioskodawczyni w latach 1974-1977 z tytułu pracy ponad normę rozliczane stawką akordową (tj. 200%) i zdaniem wnioskodawczyni w tych latach do jej wynagrodzenia zasadniczego powinno być doliczone 200% podwójnie tj. w 1974 r. – 31.642,65 zł; w 1975 r. – 77.066,34 zł, w 1976 r. – 92.596,77 zł; w 1977 r. – 113.513,40 zł.

W piśmie z dnia 19 stycznia 2012 r. w odpowiedzi na wezwanie Sądu pełnomocnik organu rentowego podała, że organ rentowy dokonał ustaleń wysokości świadczenia, które hipotetycznie przysługiwałoby wnioskodawczyni w okresie od 1 września 2009 r. (miesiąc zgłoszenia wniosku o przeliczenie) do 31 sierpnia 2010 r., przyjmując za lata 1974-1977 dane o wysokości wynagrodzenia z opinii biegłego sądowego według najkorzystniejszego dla wnioskodawczyni wariantu oraz kwoty wskazane przez pełnomocnika wnioskodawczyni „z tytułu pracy ponad normę rozliczane stawką akordową (tj.200%)” - w 1974 r. kwotę 31.642,65 zł, w 1975 r. - 77.066,34 zł, w 1976 r. - 92.596,77 zł oraz w 1977 r. - 113.513,40 zł. Podkreślono przy tym, że kwoty podane przez pełnomocnika wnioskodawczyni jako wynikające z normy rozliczanej stawką akordową, nie mają oparcia w zgromadzonych w sprawie materiałach; jednakże organ dokonał stosownych obliczeń przyjmując również te kwoty w poszczególnych latach. Stosując przepis art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy uwzględnieniu powyższych danych wskaźniki za poszczególne lata 1974-1977 wynosiłyby kolejno: 185,59%, 237,9%, 340,65% oraz 386,81%. Jedyne możliwe w przypadku wnioskodawczyni wariantowe obliczenie podstawy wymiaru świadczenia, tj. z okresu 10 kolejnych lat kalendarzowych, byłoby najkorzystniejsze z okresu 10 kolejnych lat

kalendarzowych przypadających w ostatnim dwudziestoleciu przed rokiem zgłoszenia wniosku o rentę w 1990 r. (art. 111 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej). Uwzględniając w tych latach podane wskaźniki najkorzystniej kształtowałyby się wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyliczony z kolejnych 10 lat od 1975 do 1984, a wyniósłby 199,83%. Przyjmując taki wskaźnik przy zachowaniu pozostałych elementów wyliczenia emerytury wnioskodawczynie, zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej, przy uwzględnieniu także kolejnych waloryzacji, hipotetyczna wysokość świadczenia w miesiącu wrześniu 2009 r. (data zgłoszenia wniosku o przeliczenie świadczenia) i październiku 2009 r. wyniosłaby 1.277,06 zł brutto miesięcznie, od listopada 2009 r. do lutego 2010 r. - 1.224,93 zł miesięcznie, a od marca 2010 r. (po waloryzacji) do sierpnia 2010 r. - 1.281,52 zł brutto. W porównaniu z emeryturą przysługującą wnioskodawczynie we wskazanym okresie wynoszącą 967,14 zł brutto miesięcznie za wrzesień i październik 2009 r., 924,18 zł brutto miesięcznie za listopad i grudzień 2009 r. i styczeń i luty 2010 r. oraz 966,88 zł brutto miesięcznie za marzec – sierpień 2010 r., hipotetyczna różnica wyniosłaby 309,92 zł miesięcznie brutto (09 i 10.2009 r.), 300,65 zł miesięcznie brutto (11-12.2009 r. i 01.-02.2010 r.) oraz 314,64 zł miesięcznie brutto (03.08.2010 r.). Łączna kwota różnicy w wysokości świadczenia przysługującego i hipotetycznego za cały okres od 1 września 2009 r. do 31 sierpnia 2010 r. przyjętego do ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia na podstawie art. 22 k.p.c. wyniosłaby 3.710,28 zł.

Postanowieniem z dnia 24 stycznia 2012 r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną. Sąd Apelacyjny ustalił – na podstawie wyliczenia przedstawionego przez organ rentowy – że kwota różnicy wysokości świadczenia przysługującego wnioskodawczynie, żądanego przez nią za cały okres od 1 września 2009 r. do 31 sierpnia 2010 r. a obliczona stosownie do przepisu art. 22 k.p.c. wyniosłaby 3.710,28 zł. Kwota ta jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych, co przesądza o niedopuszczalności skargi kasacyjnej stosownie do przepisu art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c.

Powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego wnioskodawczynie zaskarżyła zażaleniem domagając się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania

sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania celem nadania dalszego biegu skardze kasacyjnej wnioskodawczyni.

Żaląca się zarzuciła naruszenie:

- art. 398² § 1 k.p.c. zdanie 1 w związku z art. 22 k.p.c. przez ich zastosowanie w sprawie. Zdaniem żalącej się wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 19.200 zł i stanowi różnicę pomiędzy wartością należnego świadczenia w stosunku rocznym, która powinna wynosić 29.413,56 zł a wartością pobieranego świadczenia przez wnioskodawczynię w stosunku rocznym, która wynosi 10.213,56 zł. Różnica pomiędzy świadczeniem należnym wnioskodawczyni (2.451,13 zł) a faktycznie otrzymywanym przez wnioskodawczynię (851,13 zł) to kwota 1.600 zł, która stanowi: dodatek z tytułu pracy ponad normę tj. 200 – 300% normy, którą wnioskodawczyni wyrabiała oraz z tytułu premii regulaminowej, a także trzynastej pensji. Wyliczenie wartości przedmiotu zaskarżenia dokonane przez organ jest niewłaściwe, ponieważ obejmuje jedynie wzrost wynagrodzenia z tytułu pracy ponad normę z pominięciem premii regulaminowej w wysokości 25% i trzynastej pensji;

- art. 21 k.p.c. przez jego niezastosowanie w sprawie, w sytuacji, gdy wnioskodawczyni faktycznie dochodzi kilku roszczeń tj. przeliczenia świadczenia za okres wsteczny od dnia ustalenia emerytury do dnia wydania decyzji odmownej w przedmiocie przeliczenia świadczenia i świadczenia za okres do chwili obecnej, tj. świadczenia bieżącego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut zażalenia dotyczący naruszenia przepisu art. 398² § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 22 k.p.c. został oparty na bezpodstawnym założeniu, że Sąd Apelacyjny w zaskarżonym postanowieniu – przy ustalaniu wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie – oparł się na niewłaściwym wyliczeniu tej wartości przez organ rentowy, z pominięciem kwot, które wnioskodawczyni otrzymywała z tytułu premii regulaminowej oraz z tytułu trzynastej pensji. Z ustaleń zaskarżonego postanowienia wynika, że przy ustalaniu wartości przedmiotu zaskarżenia uwzględniono wszystkie elementy, których uwzględnienia przy

wyliczeniu żadanego świadczenia domagała się wnioskodawczyni w tym premię regulaminową oraz trzynastą pensję. Ponadto w zażaleniu nie kwestionuje się „mechanizmu” wyliczenia wartości żadanego przez wnioskodawczynię świadczenia emerytalnego na podstawie art. 15 ust. 4, art. 53 oraz art. 111 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które przedstawił organ rentowy w postępowaniu dotyczącym sprawdzenia wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia).

Bezzasadny jest także zarzut niezastosowania w sprawie art. 21 k.p.c. Przedmiotem sprawy, poczynając od postępowania przed organem rentowym było żądanie „przeliczenia świadczenia emerytalnego”. Oprócz dochodzonego żądania o przeliczenie świadczenia, nie rozpoznawano w sprawie roszczenia osobnego - „za okres wsteczny”. Zakresem sprawy nie było objęte rozpoznawanie jakiegokolwiek innego roszczenia, w rozumieniu art. 21 k.p.c.

Z powyższych względów – uznając bezzasadność zażalenia – Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji, stosownie do art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.